

De toekomst van het voetbal in de gemeente Valkenswaard

1. Inleiding en aanleiding

1.1 Betekenis van voetbal in Valkenswaard

Voetbal vervult een centrale rol in het sportieve en maatschappelijke leven in Valkenswaard. De vier voetbalverenigingen – RKVV Dommelen, VV BES, VV De Valk en SV Valkenswaard – zijn al decennialang stevig verankerd in de lokale gemeenschap. Ze bieden een sportieve thuisbasis aan vele inwoners, van jeugdleden tot recreatieve senioren, en vormen een belangrijke ontmoetingsplek voor vrijwilligers, ouders, supporters en buurtgenoten. Naast sport dragen de clubs bij aan sociale cohesie, de persoonlijke ontwikkeling van jongeren en de leefbaarheid in wijken en dorpen.

Deze rol maakt voetbal tot méér dan een sport: het is een sociaal fundament waar veel inwoners van Valkenswaard direct of indirect bij betrokken zijn. Tegelijkertijd staat dat fundament onder druk door bredere maatschappelijke en demografische ontwikkelingen.

1.2 Uitdagingen door maatschappelijke en demografische ontwikkelingen

Zoals elders in Nederland, ziet ook Valkenswaard de effecten van maatschappelijke trends zoals vergrijzing, toenemende individualisering en veranderende sportvoorkeuren. Steeds minder jongeren kiezen vanzelfsprekend voor een traditionele teamsport, en vrijwilligerswerk is niet langer een vanzelfsprekend onderdeel van het verenigingsleven. De populatie verandert, met gevolgen voor het aantal potentiële leden en de behoefte aan aangepaste vormen van sportbeoefening.

Binnen Valkenswaard vertaalt zich dat in verschillende organisatorische en structurele uitdagingen. Sommige verenigingen merken dit sterker dan andere, afhankelijk van hun ligging, ledenopbouw, voorzieningen en sportieve aantrekkingskracht. Waar bij de ene club de druk op bestuurskracht en kader toeneemt, is bij een andere de werving van nieuwe leden of vrijwilligers een groeiend aandachtspunt. Deze ontwikkelingen leiden tot hernieuwde aandacht voor de vraag hoe het voetbal zich duurzaam kan blijven organiseren – niet alleen in afzonderlijke clubs, maar als geheel in de gemeente.

1.3 Aanleiding voor het gezamenlijke traject

In het licht van deze ontwikkelingen zijn de vier voetbalverenigingen, ieder vanuit hun eigen positie, samen met de gemeente in gesprek gegaan over de toekomst van het Valkenswaardse voetballandschap. Er ontstond een gedeeld besef dat samenwerking tussen verenigingen kan bijdragen aan een toekomstbestendige organisatie van het voetbal – zowel sportief, maatschappelijk als financieel.

Het gezamenlijke traject dat hieruit voortkwam, kende een open en verkennend karakter. Vanuit respect voor de eigen identiteit en situatie van iedere vereniging is gezocht naar gemeenschappelijke uitgangspunten.

Daaruit bleek dat er, ondanks verschillen in context en tempo, brede bereidheid is om samen te werken en gezamenlijk te bouwen aan de toekomst van het voetbal in Valkenswaard. De geformuleerde uitgangspunten zijn in nauwe samenspraak met de verenigingen tot stand gekomen en weerspiegelen het gedeelde belang van duurzame sportontwikkeling in de gemeente.

1.4 Doel van dit beleidsstuk

Dit beleidsstuk heeft tot doel de gemeenteraad te informeren over het gezamenlijke traject dat de vier voetbalverenigingen en de gemeente de afgelopen periode hebben doorlopen. Het schetst de maatschappelijke en sportieve context, geeft inzicht in de gevoerde gesprekken en legt de uitgangspunten vast die in samenspraak zijn geformuleerd. Uit dit proces is een gedeelde ambitie naar voren gekomen: het toekomstbestendig organiseren van het voetbal in Valkenswaard, waarbij samenwerking de eerste stap vormt en een mogelijke fusie voor een deel van de verenigingen als stip op de horizon geldt.

Voor drie verenigingen (VV De Valk, SV Valkenswaard en VV BES) blijft dit gezamenlijke toekomstbeeld richting fusie op termijn nadrukkelijk leidend. RKVV Dommelen kiest er bewust voor om zich te richten op samenwerking op diverse onderdelen. Op die manier wil Dommelen weer vertrouwen en gelijkwaardigheid opbouwen. Dit is wat voor Dommelen betreft de basis voor elke mogelijke volgende stap/scenario in de toekomst. De vereniging benadrukt daarbij het belang van een eigen tempo. De koers past binnen het bredere gezamenlijke traject, waarin ruimte is voor verschillen in tempo en invulling.

De in dit beleidsstuk beschreven uitgangspunten vormen de inhoudelijke basis voor het bijbehorende raadsvoorstel. Daarmee is geborgd dat beleidsmatige keuzes zijn voortgekomen uit een zorgvuldig en breed gedragen proces in nauwe afstemming met alle betrokken verenigingen.

Naast het bieden van context en richting fungeert dit beleidsstuk tevens als informatiedocument met het oog op toekomstige besluitvorming rond sportbeleid en investeringen in de gemeente Valkenswaard.

2. Het voetballandschap van de gemeente

Het voetballandschap van de gemeente Valkenswaard wordt gevormd door vier voetbalverenigingen, elk met een eigen geschiedenis, karakter en rol in de lokale gemeenschap. Samen geven zij vorm aan het sportieve hart van de gemeente — geografisch verspreid over de drie woonkernen Valkenswaard, Dommelen en Borkel en Schaft.

In dit hoofdstuk wordt per vereniging kort uiteengezet wat de meerwaarde is van de club voor de gemeenschap van Valkenswaard en wat de actuele situatie is, met aandacht voor:

- hun betekenis voor de samenleving, ook buiten het voetbalveld.
- de huidige accommodatie
- ledenontwikkeling en teams per leeftijdscategorie

De vier verenigingen, RKVV Dommelen, VV BES, VV De Valk en SV Valkenswaard, dragen elk op hun eigen wijze bij aan sport, gezondheid, jeugdontwikkeling, sociale cohesie en gemeenschapszin. Ze zijn daarmee van grote waarde voor zowel het sportende als het niet-sportende deel van de inwoners van Valkenswaard.

In de volgende paragrafen worden de vier clubs afzonderlijk belicht, telkens met oog voor hun unieke identiteit én hun gezamenlijke betekenis binnen het bredere maatschappelijke kader van de gemeente.

2.1 RKVV Dommelen – lokaal verbonden en maatschappelijk innovatief

RKVV Dommelen, opgericht in 1942 en gevestigd op sportpark 't Heike, is diep verweven met de wijk en het dorp. De vereniging staat onder meer bekend om haar sterke jeugdafdeling en jeugdopleiding, de jaarlijkse Voetbaldagen en recent geïntroduceerde peutervoetbalprogramma's. Ook is Dommelen actief op het gebied van maatschappelijke inclusie: van beweegaanbod voor jonge kinderen tot ondersteuning van gezinnen met minder financiële draagkracht. RKVV Dommelen bewijst dat sport en maatschappelijke verantwoordelijkheid hand in hand kunnen gaan. Daarmee levert de club niet alleen sportief, maar ook sociaal en duurzaam een wezenlijke bijdrage aan de gemeenschap.

Accommodatie op sportpark 't Heike

RKVV Dommelen is gelegen aan de noordzijde van de kern Dommelen, direct grenzend aan het omliggende natuurgebied. Het sportpark bestaat uit vier natuurgrasvelden, één kunstgrasveld en acht kleedlokalen. Daarnaast beschikt de vereniging over een speciaal klein kunstgrasveldje, bestaand uit iets meer dan 1/3e oppervlak van een regulier veld. De ligging in een natte omgeving maakt dat de natuurgrasvelden gemiddeld natter zijn dan op andere sportparken in Valkenswaard. Hoewel de vereniging in de basis voldoende capaciteit heeft aan één kunstgrasveld en drie natuurgrasvelden, is er bewust voor gekozen een vierde natuurgrasveld te renoveren en deze op termijn in gebruik te nemen. Deze uitbreiding is niet bedoeld als capaciteitsuitbreiding, maar als maatregel om de belasting over de velden te spreiden en zo de kwaliteit en bespeelbaarheid op lange termijn, ook bij slechte weersomstandigheden, te borgen. De acht beschikbare kleedlokalen voldoen op dit moment net aan de behoeften van de vereniging. Op piekmomenten, met name de zaterdagen, volstaat dit aantal kleedlokalen net met een goede planning. Zowel de velden als de kleedlokalen zijn in eigendom van de gemeente Valkenswaard.

Ledenbestand en teams per leeftijdscategorie

Leden	<i>Senioren</i>	<i>459 actief</i>	<i>124 niet actief</i>
	<i>Jeugd</i>	<i>338</i>	
Totaal	<i>921 leden</i>		
Senioren		Jeugd	
Vrouwen zondag	<i>1 team</i>	<i>JO23</i>	<i>3 teams</i>
Mannen zondag	<i>6 teams</i>	<i>JO19</i>	<i>1 teams</i>
Mannen zaterdag	<i>3 teams</i>	<i>JO17 / JO16</i>	<i>1 / 2 teams</i>
Vrouwen veteranen	<i>1 team</i>	<i>JO15</i>	<i>2 teams</i>
Mannen veteranen	<i>1 team</i>	<i>JO13 / JO12</i>	<i>2 / 3 teams</i>
		<i>JO 11 / JO10</i>	<i>3 / 3 teams</i>
		<i>JO9</i>	<i>4 teams</i>
		<i>JO8</i>	<i>3 teams</i>
		<i>Mini's</i>	<i>1 groep</i>

2.2 VV BES – hechte dorpsvereniging met grote sociale betekenis

VV BES uit Borkel en Schaft is met haar ligging in het meest zuidelijke deel van de gemeente van groot belang voor de leefbaarheid in het dorp. Als relatief kleine, maar uiterst betrokken dorpsclub is BES van grote waarde voor de sociale cohesie in het gebied. Vrijwel iedere inwoner kent de club, is lid (geweest) of op een andere manier betrokken via vrijwilligerswerk of familie.

BES organiseert met regelmaat activiteiten die verder gaan dan voetbal alleen en biedt in een kleinschalige setting ruimte voor ontmoeting, beweging en gemeenschapszin. De maatschappelijke functie van de club overstijgt het sportieve, en is daarmee een onmisbaar element in het totaalbeeld van Valkenswaard.

Accommodatie op sportpark De Brug

VV BES huurt haar kleedlokalen en velden van de gemeente. Vanwege de bijzondere positie van de vereniging is voor het huurtarief een uitzondering gemaakt; dit tarief is niet aangepast in lijn met de recente harmonisatie van de binnensporttarieven. Het sportpark, gelegen ten zuidwesten van Borkel, wordt niet uitsluitend voor voetbal gebruikt. Er vinden ook andere maatschappelijke en recreatieve activiteiten plaats, onder andere van de hippische vereniging, Jong Nederland, een hondenvereniging en de Corso.

De accommodatie van VV BES bestaat uit zes kleedlokalen en twee natuurgrasvelden. Van deze velden is er één specifiek ingericht voor trainingen en één voor het spelen van wedstrijden. In principe beschikt de vereniging over voldoende veldcapaciteit; gezien de huidige bezetting zou VV BES theoretisch kunnen volstaan met één veld. Echter, het combineren van trainingen en wedstrijden op één veld wordt met het oog op de

bespeelbaarheid en het onderhoud op langere termijn niet wenselijk geacht. Bovendien biedt het gebruik van twee gescheiden velden ruimte voor mogelijke toekomstige groei van de vereniging. Wat betreft de kleedaccommodatie zou de vereniging op basis van de huidige omvang kunnen functioneren met twee kleedlokalen.

Zowel de kleedlokalen als de velden zijn eigendom van de gemeente Valkenswaard.

Ledenbestand en teams per leeftijdscategorie

Categorie	Aantal teams
JO12	1
Bes 1 (samenwerking met VV De Valk)	1
Bes 2	1
Bes 3 (samenwerking met VV De Valk)	1
Totaal actieve teams (1 jeugd, 3 senioren)	4
Totaal aantal leden	169
Actieve leden	91
Niet-actieve leden	78

2.3 VV De Valk – traditie, breedtesport en stedelijke functie

VV De Valk is de oudste voetbalvereniging van de gemeente en heeft met haar centrale ligging in de kern van Valkenswaard een brede aantrekkingskracht. De club biedt ruimte aan honderden leden uit verschillende wijken en leeftijdsgroepen, met een sterke nadruk op jeugdontwikkeling, breedtesport en inclusiviteit.

De Valk onderscheidt zich met haar lange traditie, rijke historie en een duurzaam verenigingsbeleid dat inzet op maatschappelijke betrokkenheid. Zo werkt de club samen met scholen, maatschappelijke instellingen en biedt zij ruimte voor specifieke doelgroepen, waaronder meisjes- en damesvoetbal. De Valk fungeert daarmee als brug tussen sportieve ambitie en sociale toegankelijkheid.

Accommodatie op Sportpark het Valkennest

VV de Valk is gehuisvest op sportpark Het Valkennest, centraal gelegen aan de Leenderweg. Dit sportpark kent een duidelijke en exclusieve voetbalfunctie; er worden geen andere sporten op het terrein beoefend, waardoor voetbal de basis vormt van de identiteit van het park. Een bijzonder aspect van de accommodatie is dat de

ondergronden van de kleedlokalen en de eerste twee velden eigendom zijn van VV de Valk zelf. Deze eigendomspositie is uitzonderlijk binnen de gemeentelijke sportinfrastructuur.

VV de Valk beschikt over acht kleedlokalen. Deze zijn, via een opstalrecht, eigendom van de gemeente Valkenswaard, die ook heeft geïnvesteerd in de bouw ervan. De vereniging betaalt hiervoor huur aan de gemeente, conform het vastgestelde tarievenbeleid. Ditzelfde geldt voor veld 1 en veld 2: hoewel deze op grond van de vereniging liggen, zijn ook deze velden via een opstalrecht in eigendom van de gemeente en worden ze door VV de Valk gehuurd.

De overige drie velden (veld 3, 4 en 5) zijn volledig eigendom van de gemeente. In de huidige situatie beschikt VV de Valk over voldoende capaciteit met één kunstgrasveld en drie natuurgrasvelden. Veld 5 wordt niet regulier ingezet en door de gemeente slechts minimaal onderhouden. De vereniging kan hier wel gebruik van maken indien nodig, bijvoorbeeld tijdens grote evenementen zoals het jaarlijkse Pinkstertoernooi. Het aantal kleedlokalen is op dit moment eveneens afdoende om in de huidige behoefte van de vereniging te voorzien. Op deze manier biedt het sportpark flexibiliteit bij piekbelasting, terwijl tegelijkertijd efficiënt wordt omgegaan met onderhoud en gebruik.

Categorie	Aantal teams
Senioren	10
Junioren	8
Pupillen	9
Totaal aantal teams	27
Totaal aantal leden	637

2.4 SV Valkenswaard – dynamisch, verbindend en inclusief

Ook SV Valkenswaard is gevestigd in de kern van de gemeente en kenmerkt zich door een open, verbindende verenigingstraditie. De club biedt een sportieve thuisbasis aan een diverse groep leden en richt zich nadrukkelijk op inclusiviteit, plezier en maatschappelijke betrokkenheid.

Met laagdrempelig aanbod, sterke focus op vrijwilligerswerk en aandacht voor sociaal verbindende evenementen, levert SV Valkenswaard een belangrijke bijdrage aan het versterken van wijkbinding, het voorkomen van eenzaamheid en het bevorderen van sportdeelname onder jongeren en volwassenen.

Accommodatie op Sportpark Den Dries

SV Valkenswaard is gevestigd op sportpark Den Dries, een locatie die in de regio ook wel het ‘Papendal van het Zuiden’ wordt genoemd vanwege de veelzijdige en kwalitatief hoogwaardige sportvoorzieningen. Het sportpark wordt omgeven door veel groen, wat bijdraagt aan een prettige en natuurlijke sportomgeving. De accommodatie van SV Valkenswaard beschikt over acht kleedlokalen, die via een opstalrecht eigendom zijn van de vereniging zelf. De kleedlokalen bevinden zich op grond van de gemeente Valkenswaard. De vereniging maakt daarnaast gebruik van vier natuurgrasvelden en één kunstgrasveld, die allen in eigendom zijn van de gemeente en door de vereniging worden gehuurd conform het gemeentelijk tarievenbeleid.

Op dit moment kampt SV Valkenswaard met een structureel capaciteitstekort, zowel op het gebied van veldcapaciteit als in de beschikbaarheid van kleedruimte. De druk op de accommodatie is met name hoog tijdens piekmomenten en in de herfst- en wintermaanden, waarin de bespeelbaarheid van de natuurgrasvelden door de weersomstandigheden aanzienlijk afneemt. Hierdoor worden wedstrijden vaker afgelast, met als gevolg dat er meer inhaalwedstrijden moeten worden gepland. Dit veroorzaakt extra belasting op de velden en zorgt ervoor dat trainingen noodgedwongen worden geschrappt, waardoor minder leden daadwerkelijk kunnen sporten.

De gemeente onderkent deze problematiek en ondersteunt de vereniging waar mogelijk met creatieve en tijdelijke oplossingen. Zo zijn de oude kleedlokalen van The VETS voor een periode van drie jaar beschikbaar gesteld aan SV Valkenswaard, en worden er lichtmasten geplaatst bij veld 5 en 6 om de speelcapaciteit te vergroten. Deze maatregelen verlichten de druk op korte termijn, maar bieden geen structurele oplossing.

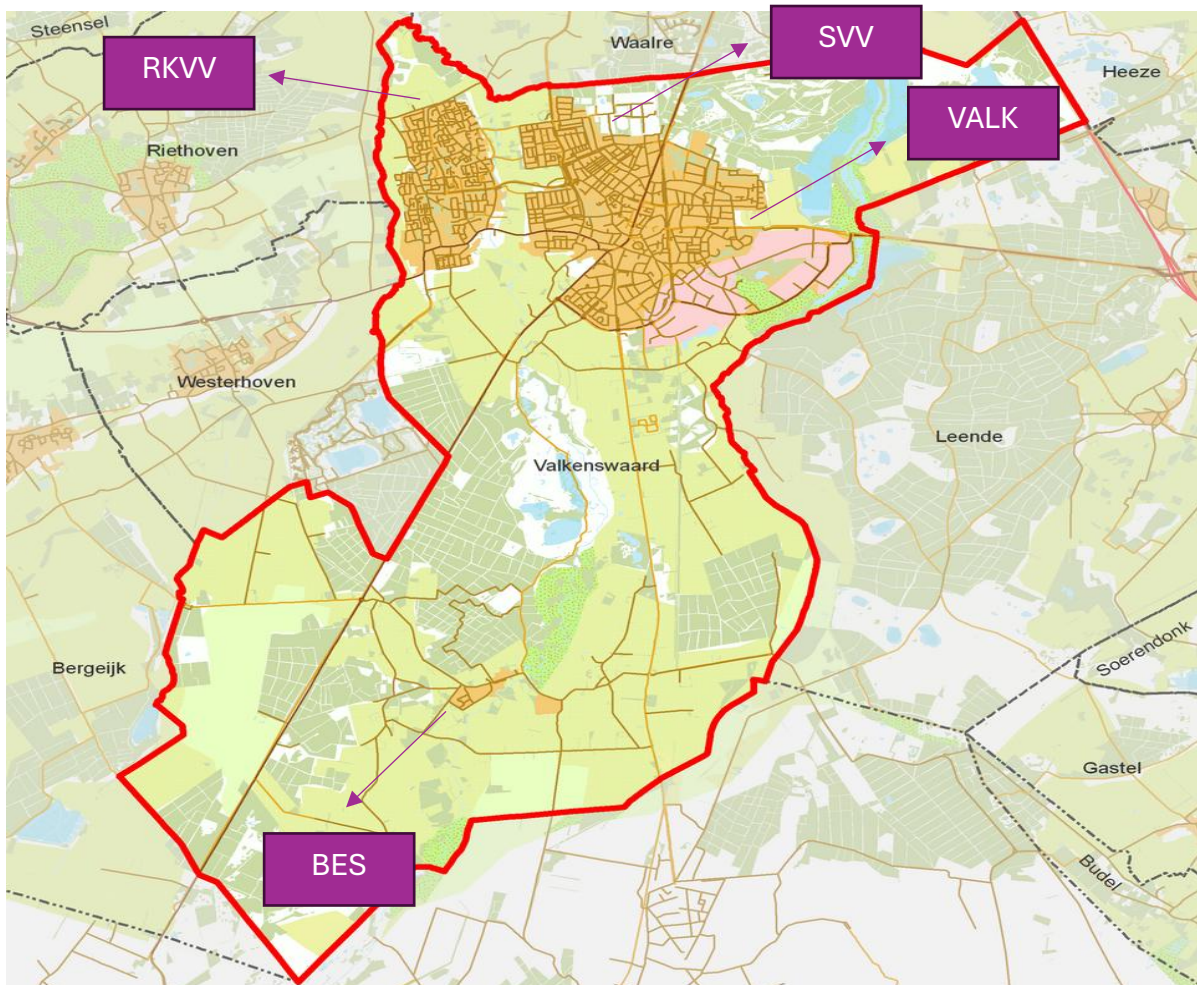
Met de realisatie van twee extra kleedlokalen en een tweede kunstgrasveld kan de accommodatie weer voldoen aan de huidige capaciteitsbehoefte. Deze uitbreidingen zijn essentieel om SV Valkenswaard toekomstbestendig te faciliteren, de sportdeelname op peil te houden en de kwaliteit van de gemeentelijke sportinfrastructuur te waarborgen.

Ledenbestand en teams per leeftijdscategorie

Leeftijdscategorie	Aantal teams
Mini / Onder 6	1
Onder 7	2
J07	4
J08	5
J09	5

JO10	5
JO11	4
JO12	3
JO13	2
JO14	2
JO15	4
JO16	1
JO17	4
JO19	2
MO11	1
MO15	2
MO17	1
MO20	1
Jeugd totaal	47
Senioren totaal (JO23, 1e & 2e teams, Dames, 35+)	14
Lokaal teams (45+, 50+, Walking Football)	3
Totaal actieve teams	64
Totaal aantal sportende leden	867
Vrijwilligers (kaderleden)	166
Leden zonder spelactiviteit (rustende leden)	74
Totaal aantal leden (Sportlink)	1107

2.5 Geografische situering voetbalverenigingen

3. Maatschappelijke en demografische ontwikkelingen

De gesprekken die de afgelopen periode zijn gevoerd tussen de vier Valkenswaardse voetbalverenigingen en de gemeente, zijn in belangrijke mate ingegeven door de veranderende demografische en maatschappelijke realiteit. De cijfers laten zien dat Valkenswaard, net als veel andere gemeenten, te maken heeft met een vergrijzende bevolking, een dalende instroom van jeugdigen en een toenemende voorkeur voor individuele en flexibele sportbeoefening.

Deze ontwikkelingen vormen de rode draad in de gedeelde ambitie om het lokale voetbal duurzaam te organiseren richting de toekomst. Hoewel de impact van deze trends per vereniging kan verschillen, is er breed onderkend dat zij op termijn alle clubs zullen raken. In de gevoerde gesprekken is dit besef nadrukkelijk gedeeld. De vier verenigingen tonen zich bewust van de noodzaak om proactief te handelen, om zo hun maatschappelijke en sportieve functie te kunnen blijven vervullen.

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste demografische en maatschappelijke trends uiteengezet die aanleiding geven tot heroverweging van het huidige verenigingsmodel en die richting geven aan de zoektocht naar een toekomstbestendig voetballandschap.

3.1 Vergrijzing en afname van actieve voetballers

Op basis van CBS-cijfers en geprojecteerde bevolkingsontwikkelingen groeit het totaal aantal inwoners van Valkenswaard naar ongeveer 32.800 in 2040. Binnen deze ontwikkeling is een duidelijke verschuiving zichtbaar in de leeftijdsopbouw. Het aantal inwoners van 61 jaar en ouder stijgt naar verwachting van 10.705 in 2025 naar circa 13.000 in 2040, een toename van ruim 20%. Tegelijkertijd krimpt het aantal jongeren in de categorie 11–20 jaar van 2.972 in 2025 naar 2.500 in 2040, een daling van ongeveer 16%. Daarmee verschuift het aandeel jeugdigen (potentiële sporters) binnen de totale bevolking, wat directe implicaties heeft voor de verenigingsstructuur.

Leeftijdsopbouw Valkenswaard en prognoses

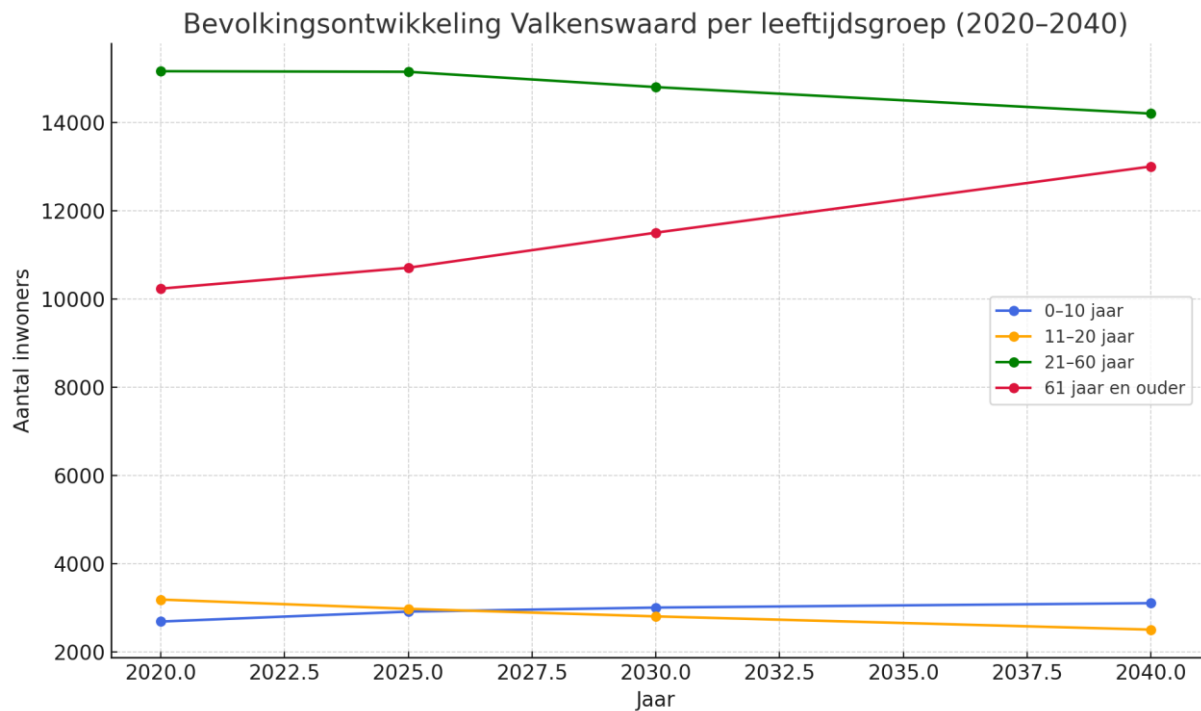
Leeftijdsgroep	CBS 2020	CBS 2025	2030 (prognose)	2040 (prognose)
0–10 jaar	2.683	2.908	3.000	3.100
11–20 jaar	3.182	2.972	2.800	2.500
21–60 jaar	15.160	15.147	14.800	14.200
61 jaar en ouder	10.231	10.705	11.500	13.000
Totaal	31.256*	31.732*	32.100	32.800

- De kleine verschillen met de werkelijke totalen van 2020 en 2025 zijn het gevolg van afrondingen in de procentuele herverdeling.

Deze demografische verschuivingen hebben directe gevolgen voor de sportdeelname, en in het bijzonder voor de voetbalverenigingen in Valkenswaard. Traditioneel is voetbal in Nederland een sport met een sterke focus op jeugdleden. De structurele afname van de jeugdpopulatie betekent dat:

- De instroom bij de jongste jeugdteams steeds moeilijker te realiseren is. Clubs zullen in de toekomst vaker te maken gaan krijgen met incomplete teams waardoor samenwerking met andere verenigingen gezocht moet worden.
- De breedte van de jeugdafdeling afneemt, wat leidt tot minder doorstroom naar hogere jeugdteams en uiteindelijk naar de senioren.

- De vitaliteit van de cluborganisatie onder druk komt te staan: jeugdleden vormen doorgaans de kweekvijver voor toekomstige trainers, leiders en vrijwilligers.

Sportdeelname onder jongeren

Volgens het Mulier Instituut doet landelijk gemiddeld 68% van de jongeren tussen 5 en 18 jaar aan georganiseerde sport, waarvan voetbal de populairste sport is met circa 19% marktaandeel. Op basis van de bevolkingscijfers in Valkenswaard gaat het in 2025 om ongeveer 5.880 jongeren in de leeftijdsgroepen 0–10 en 11–20 jaar. Toegepast op het landelijke gemiddelde betekent dit dat circa 760 tot 800 van hen voetballen bij een vereniging. Dit aantal staat echter onder druk: richting 2040 daalt het aantal inwoners van 0 tot 20 jaar van 5.880 naar circa 5.600 — een afname van ongeveer 5%. Daarbinnen is sprake van een verschillend beeld: de groep 0–10 jaar groeit licht, terwijl de groep 11–20 jaar juist met 16% afneemt.

Het is daarbij van belang om te benadrukken dat voetbalverenigingen in Valkenswaard niet uitsluitend jeugdleden uit de eigen gemeente aantrekken. Ook jongeren uit omliggende gemeenten zoals Bergeijk, Heeze-Leende en Waalre maken actief gebruik van de Valkenswaardse voetbalinfrastructuur. Deze regionale aantrekkingskracht biedt enerzijds mogelijkheden om teruglopende lokale instroom deels op te vangen, maar betekent anderzijds ook dat verenigingen gevoelig zijn voor bredere demografische en sportieve ontwikkelingen in de regio.

3.2 Individualisering en veranderend sportgedrag

Naast demografische verschuivingen verandert ook het sportgedrag van inwoners ingrijpend. In het bijzonder jongvolwassenen (18–35 jaar) geven steeds vaker de voorkeur aan sportvormen die flexibiliteit, autonomie en sociale beleving combineren.

Uit cijfers van het Mulier Instituut (2023) blijkt dat inmiddels ruim 60% van de Nederlandse sporters buiten verenigingsverband actief is. Deze groep kiest veelal voor individuele of laagdrempelige sporten zoals fitness, bootcamp, hardlopen, wandelen of padel, activiteiten die minder verplichtend zijn en beter aansluiten bij wisselende agenda's en persoonlijke voorkeuren.

Deze individualisering heeft ook binnen de teamsporten, en het voetbal in het bijzonder, duidelijke gevolgen. Jongere generaties beleven sport op een andere manier dan eerdere cohorten. Waar oudere leden zich vaak langdurig verbonden voelen aan hun club, mede vanuit lokale traditie en onderlinge rivaliteit, staat bij jongeren het plezier en het sociale aspect van sportbeoefening voorop.

Volgens de KNVB (2022) noemt ruim 60% van de jeugdspelers 'gezelligheid' en 'vrijtijdsbesteding' als voornaamste motieven om te voetballen, boven clubbinding of competitieve ambitie. Het maakt deze doelgroep in toenemende mate locatie-onafhankelijk: het wáár men voetbalt is minder van belang dan met wíe en onder welke voorwaarden.

Deze veranderende houding vertaalt zich in landelijke cijfers die de uitdagingen voor voetbalverenigingen onderstrepen:

- Het percentage sporters binnen een vereniging daalde van 52% in 2010 naar 34% in 2023, terwijl deelname buiten verenigingsverband toenam van 38% naar 56% (Mulier Instituut, 2023).
- De gemiddelde lidmaatschapsduur van jongvolwassenen daalde van 6,5 jaar in 2015 naar een geschatte 3,8 jaar in 2024.
- Het aantal seniorenteams in lagere klassen daalde in tien jaar met 24%, van 25.000 naar 19.000 teams.
- De gemiddelde trainingsopkomst van seniorenteams zakte van 85% in 2015 naar 65% in 2024.
- Vrijwilligersparticipatie binnen voetbalteams daalde van gemiddeld 3,0 naar 1,8 vrijwilligers per team (KNVB Verenigingsmonitor 2015–2024).

Indicator	2015	2020	2024 (geschat)	Trend
Aantal seniorenteams in lagere klassen	25.000	22.000	19.000	Afname van 24%
Gemiddelde trainingsopkomst seniorenteams	85%	77%	65%	Afname van 20%
Gemiddelde beschikbaarheid vrijwilligers per team	3,0	2,4	1,8	Afname van 40%
Gemiddelde duur lidmaatschap jongvolwassenen (18–30 jaar)	6,5 jaar	5,0 jaar	3,8 jaar	Afname van 42%

Impact op voetbalverenigingen – landelijke cijfers, *Bron: Mulier Instituut, KNVB Verenigingsmonitor (2015-2024)*

Deze cijfers maken duidelijk dat voetbalverenigingen in toenemende mate worden geconfronteerd met afnemende langdurige betrokkenheid, verminderde beschikbaarheid van vrijwilligers en druk op de organisatiekracht. De traditionele verenigingsstructuur staat daarmee onder druk en vraagt om herbezinning: niet vanuit een verlies aan waarde, maar vanuit de noodzaak om beter aan te sluiten bij de veranderende sportbehoefte van nieuwe generaties.

3.3 Impact op verenigingen en het verenigingsleven

De combinatie van demografische en maatschappelijke trends stelt het traditionele verenigingsmodel geleidelijk aan steeds meer onder druk. Hoewel niet alle voetbalverenigingen in Valkenswaard op dit moment in gelijke mate gevolgen ondervinden, is er brede erkenning onder de clubs dat deze ontwikkelingen op langere termijn onvermijdelijk zullen doorwerken. Factoren als een krimpende ledenbasis, een stijgende gemiddelde leeftijd en afnemende vrijwilligerscapaciteit maken het voor veel verenigingen uitdagender om zelfstandig een volwaardig sportaanbod te blijven bieden.

De vier voetbalclubs in Valkenswaard – RKVV Dommelen, VV BES, VV De Valk en SV Valkenswaard – bevinden zich elk in een eigen fase en situatie. Sommige verenigingen merken reeds een afname in het aantal jeugdteams, terwijl bij anderen de organisatorische inzet en vrijwilligersvraagstukken meer nadrukkelijk voelbaar zijn.

Wat hen bindt, is de gezamenlijke zorg om goede voorzieningen, voldoende vrijwilligers en een gezonde financiële exploitatie te behouden.

Tegelijkertijd blijft de maatschappelijke betekenis van de voetbalverenigingen onverminderd groot. Zij vervullen een belangrijke rol in het bieden van structuur, het bevorderen van sociale verbindingen en het faciliteren van laagdrempelige sportmogelijkheden voor alle leeftijden. De gezamenlijke uitdaging is om dit waardevolle verenigingsleven toekomstbestendig te maken, met voldoende schaal en flexibiliteit om adequaat te kunnen inspelen op de veranderende maatschappelijke omstandigheden.

4. Het uitlijnen van de eigen visies op samenwerking

4.1 Het gezamenlijke traject: van verkenning tot verdieping

De vier Valkenswaardse voetbalverenigingen, RKVV Dommelen, VV BES, VV De Valk en SV Valkenswaard, zijn samen met de gemeente een open en zorgvuldig traject aangegaan, met als doel het verkennen van samenwerkingsmogelijkheden, met het oog op een toekomstbestendig voetballandschap binnen de gemeente.

In de eerste fase zijn gesprekken gevoerd tussen vertegenwoordigers van de verenigingen en de gemeente. Daarin is breed gedeeld dat maatschappelijke ontwikkelingen, demografische verschuivingen en veranderende sportdeelname vragen om vooruitdenken.

Op verzoek van de verenigingen zelf is in de vervolgfase een onafhankelijke externe begeleider aangesteld, om het proces richting gezamenlijke visievorming professioneel te ondersteunen via een partij zonder enig belang. Deze stap markeerde een verdieping van het traject, waarbij ruimte werd gemaakt voor zowel individuele clubidentiteiten als gezamenlijke ambities.

Het proces is bewust stapsgewijs ingericht:

- Eerst vonden individuele sessies plaats met iedere vereniging afzonderlijk, waarin hun unieke positie, historie, ambities en zorgen zorgvuldig zijn besproken.
- Vervolgens zijn de clubs bijeengekomen in groepsessies, waarin visies zijn uitgewisseld, wederzijds begrip is vergroot en gezamenlijk is verkend hoe samenwerking vorm kan krijgen.

De keuze om samenwerking nadrukkelijk te stimuleren sluit nauw aan bij de constatering uit de Kadernota Bewegen en Sport én bij de gezamenlijke ervaringen van de verenigingen zelf. De gesignaleerde maatschappelijke en demografische ontwikkelingen maken het namelijk steeds duidelijker dat het collectief optreden van de clubs de beste kans biedt om de kwaliteit, toegankelijkheid en continuïteit van het lokale voetbal te waarborgen.

Deze benadering benadrukt niet alleen het belang van de eigen identiteit van elke vereniging, maar ook het gedeelde belang dat zij samen een stevig fundament vormen voor sport en sociale cohesie in Valkenswaard.

Op deze wijze wordt eenheid bewaakt en tegelijkertijd ruimte gecreëerd voor diversiteit, waarmee het gezamenlijke draagvlak en de weerbaarheid van het voetballandschap versterkt worden.

In de gesprekken is nadrukkelijk de keuze gemaakt om in de beginfase de locatievraag niet centraal te stellen. Gebleken is dat discussie hierover in eerdere gesprekken de aandacht afleidde van de bredere strategische opgave. Door de focus te verleggen naar de maatschappelijke betekenis van voetbal, toekomstscenario's voor verenigingen en het bredere belang van samenwerking, werd een constructiever gesprek mogelijk.

Wat het traject kenmerkt, is de wijze waarop onderlinge verschillen bespreekbaar zijn gemaakt. Niet als obstakels, maar als ingrediënten van een gezamenlijke puzzel. Door het proces zorgvuldig op te bouwen, kwamen de ambities van de verenigingen scherper in beeld, net als de voorwaarden die voor ieder van hen van belang zijn. In dit hoofdstuk wordt per vereniging weergegeven wat vanuit de eerste sessies met de externe partij naar voren is gekomen. In hoofdstuk 5 volgt de samenvattende conclusie van het gezamenlijke overleg met de externe begeleider én de gemeente.

4.2 SV Valkenswaard: toekomstgericht denken

SV Valkenswaard neemt in het traject een proactieve rol in en ziet in samenwerking en fusie een kans om het voetbal in Valkenswaard toekomstbestendig te maken. De club onderstreept dat dit proces zorgvuldig moet worden ingericht en op brede steun moet kunnen rekenen binnen alle betrokken verenigingen. SVV benadrukt het belang van:

- een gedeelde visie als basis voor samenwerking,
- een transparant en tijdgebonden proces,
- en het centraal organiseren van voetbalvoorzieningen, zodat efficiëntie en kwaliteit hand in hand gaan.

Hoewel de club zich op dit moment in een relatief sterke positie bevindt, onderkent zij dat maatschappelijke trends zoals vergrijzing en individualisering ook hun weerslag kunnen hebben op de eigen vereniging op de langere termijn. Daarom spreekt SV Valkenswaard de wens uit om op korte termijn al gezamenlijke stappen te zetten, die kunnen bijdragen aan vertrouwen, draagvlak en verbondenheid.

4.3 VV De Valk: realistisch en open voor samenwerking

VV De Valk neemt deel aan de gesprekken met een open en realistische houding. De vereniging heeft reeds positieve ervaringen opgedaan met samenwerking, onder andere met VV BES, en beschouwt verdere samenwerking met andere verenigingen als een logische vervolgstap. Volgens De Valk is samenwerking kansrijk wanneer deze gebaseerd is op gelijkwaardigheid, wederzijds respect en gedeelde doelstellingen.

De vereniging onderkent de noodzaak om het voetbal in Valkenswaard toekomstgericht te organiseren, met oog voor veranderende behoeften van leden en het belang van duurzame en doelmatige investeringen. VV De Valk staat daarom open voor het verder verkennen van samenwerkingsvormen en ziet – mits goed voorbereid – ook perspectief in een mogelijke fusie op termijn.

4.4 RKVV Dommelen: zorgvuldig proces, oog voor identiteit

RKVV Dommelen heeft aangegeven niet over een fusie te kunnen spreken. De vereniging staat wel open voor samenwerking waar dit wederzijds waarde toevoegt, maar wil eerst investeren in het opbouwen van onderling vertrouwen. Voor Dommelen is een “stip op de horizon leggen” nog te vroeg en wil zelf tempo en invulling afstemmen op de eigen achterban en de organisatiekracht van de club.

De benadering van Dommelen kenmerkt zich door zorgvuldigheid. De vereniging erkent de maatschappelijke ontwikkelingen en onderschrijft het belang van toekomstbestendigheid, maar benadrukt dat elke stap in het traject goed doordacht en breed gedragen moet zijn. Dommelen wil daarnaast ruimte behouden om haar eigen clubstructuur, organisatie en cultuur de komende jaren gezond te ontwikkelen.

Ook hecht de vereniging belang aan tijdige investeringen in de eigen accommodatie, zodat zij haar rol als sportieve en sociale ontmoetingsplek voor de wijk kan blijven vervullen.

Deze genuanceerde en behoedzame koers van RKVV Dommelen levert een waardevolle bijdrage aan het bredere gezamenlijke traject. Het laat zien dat samenwerking op een manier die recht doet aan de identiteit van de vereniging, hand in hand kan gaan met de bredere ambitie om het voetbal in Valkenswaard toekomstbestendig te organiseren.

4.5 VV BES: kleine schaal, grote betekenis

VV BES vervult een belangrijke rol in de dorpskern Borkel en Schaft. De vereniging is zich bewust van de kwetsbaarheid die hoort bij kleinschaligheid, maar ziet hierin ook haar kracht. In de gesprekken gaf BES aan dat de bestaanszekerheid van de vereniging de hoogste prioriteit heeft, juist vanwege haar sociale functie voor het dorp.

De bestaande samenwerking met VV De Valk wordt als constructief ervaren en laat zien dat samenwerken de veerkracht van kleine clubs kan versterken. BES denkt vanuit mogelijkheden om de accommodatie multifunctioneel in te zetten, zodat zij naast voetbal ook ruimte biedt aan andere verenigings- en dorpsactiviteiten.

Hoewel de vereniging nog geen concrete richting wil vastleggen voor de lange termijn, is zij bereid om verder te praten over samenwerking wanneer dit ten goede komt aan het voortbestaan van de club en de leefbaarheid van Borkel en Schaft.

5. De conclusies van het traject en gezamenlijke visie

5.1 Gezamenlijke koers als stip op de horizon

Differentiatie in koers en tempo: *Drie verenigingen (VV De Valk, SV Valkenswaard en VV BES) onderschrijven de in dit hoofdstuk beschreven koers en blijven trouw aan hun eerder uitgesproken ambitie.*

RKVV Dommelen kiest op dit moment voor een eigen benadering. De vereniging ziet de geformuleerde stip op de horizon niet als uitgangspunt, wil en kan daarom niet over een fusie spreken en zet in op samenwerking in eigen tempo, met vertrouwen en gelijkwaardigheid als basis.

Het proces wordt door de clubs zelf vormgegeven; zij behouden de regie en bepalen het tempo, waarbij verschillen in uitgangspunt en snelheid erkend worden zonder de gezamenlijke bereidheid tot samenwerking te ondermijnen.

De in de bijlage opgenomen conclusie is het resultaat van het laatste gezamenlijke overleg tussen de vier voetbalverenigingen in de gemeente Valkenswaard. Deze gezamenlijke uitkomst vloeit voort uit een zorgvuldig doorlopen traject, waarin de verenigingen – ieder vanuit hun eigen positie – eerder hun individuele visie op samenwerking hebben gedeeld. De laatste sessie vormde een belangrijk ijkpunt, waarin die individuele perspectieven zijn samengebracht en omgezet in een gedeeld uitgangspunt. De conclusie markeert daarmee niet alleen een inhoudelijke stap, maar ook een bestuurlijk gedragen intentie: het formuleren van een gezamenlijke koers als richtinggevend perspectief voor de toekomst.

Centraal in deze gezamenlijke ambitie staat de stip op de horizon: de wens om op termijn toe te groeien naar een fusie tussen de vier verenigingen. Niet als doel op zichzelf, maar als middel om het voetbal in Valkenswaard toekomstbestendig te organiseren – sportief, organisatorisch en maatschappelijk. De clubs delen hierbij de overtuiging dat duurzaam voetbal alleen mogelijk is als de samenwerking groeit vanuit vertrouwen, met oog voor verschillen in tempo, draagkracht en lokale context.

De uitwerking van deze gedeelde koers laat zien dat er onderlinge verschillen blijven bestaan, maar dat deze geen belemmering vormen voor het verder vormgeven van gezamenlijke stappen:

- RKVV Dommelen was verrast door de duidelijke wending tijdens de laatste bijeenkomst, waarin onverwacht en met grote helderheid werd gesproken over een mogelijke fusie. RKVV Dommelen benadrukt dat zorgvuldigheid en tijd essentieel zijn in dit proces.

Voor Dommelen ligt de prioriteit in de komende periode bij het versterken van het onderlinge vertrouwen en het opbouwen van een gezonde basis voor samenwerking. Pas wanneer dit vertrouwen aanwezig is, kan er met elkaar gekeken

worden naar verdere toekomstscenario's. Dit vertrouwen kan groeien door stapsgewijs samen te werken op concrete terreinen, zoals gezamenlijke opleidingen of toernooien.

Daarnaast vindt Dommelen het belangrijk om voldoende ruimte te behouden voor de ontwikkeling van de eigen clubstructuur, identiteit en cultuur. Alleen op die manier kan de vereniging een stevige en gezonde basis houden, en haar rol blijven vervullen als sportieve en sociale ontmoetingsplek voor de wijk. Ook tijdige investeringen in de eigen accommodatie zijn daarbij van groot belang.

Met deze behoedzame en genuanceerde koers wil RKVV Dommelen een waardevolle bijdrage leveren aan het bredere gezamenlijke traject.

- SV Valkenswaard en VV De Valk spreken expliciet hun steun uit voor de benoemde richting. Beide verenigingen zien samenwerking als kans en willen, zodra de basis van vertrouwen verder is versterkt, starten met gezamenlijke activiteiten. Zij benadrukken het belang van heldere communicatie, gelijkwaardigheid en gezamenlijke sturing.
- VV BES, als vereniging uit de kleine kern Borkel en Schaft, neemt een bijzondere positie in. De leefbaarheid van de kern wordt mede gedragen door het voortbestaan van deze club. Alle andere verenigingen erkennen het belang hiervan en spreken hun bereidheid uit om VV BES actief te betrekken in het proces. De vereniging stelt zich constructief op en staat open voor samenwerking, mits de mogelijkheid blijft bestaan om ook binnen een toekomstige structuur in de kern actief te blijven.

Wat de verenigingen nadrukkelijk bindt, is het gedeelde besef van bestuurlijke verantwoordelijkheid. Bestuurders tonen zich bereid om over de eigen grenzen heen te kijken en gezamenlijk te bouwen aan een vitale toekomst voor het voetbal in Valkenswaard. De verenigingen willen in gezamenlijkheid een onderzoeks- en realisatieproces opstarten, waarin zorgvuldig wordt verkend welke voorwaarden, randvoorwaarden en mogelijkheden bestaan voor het vormgeven van verdere samenwerking. Dit proces zal gefaseerd en transparant verlopen, met ruimte voor maatwerk en voortgang in het tempo dat past bij elke vereniging afzonderlijk. Het opstellen van een intentieovereenkomst wordt gezien als eerste concrete stap in dit vervolgtraject.

De gezamenlijke koers die hiermee is uitgezet, is meer dan een richting: het is een weerspiegeling van het onderlinge vertrouwen dat zich gaandeweg het traject heeft ontwikkeld. Door ruimte te geven aan verschillen en tegelijk te bouwen aan gezamenlijke kracht, ontstaat een solide basis voor een inclusief en veerkrachtig voetbalklimaat – in lijn met de ambities van het gemeentelijk sportbeleid en gedragen door de verenigingen zelf.

6. Implicaties voor beleid en investeringen

6.1 Gemeentelijke betrokkenheid: van stimulerende rol tot ruimtelijke verantwoordelijkheid

De door de verenigingen gezamenlijk benoemde stip op de horizon heeft niet alleen betekenis binnen de sportsector, maar ook bredere implicaties voor het gemeentelijk beleid. De gemeente Valkenswaard heeft de afgelopen periode actief ingezet op het bevorderen van samenwerking tussen sportverenigingen. Deze stimulerende rol – de zogenoemde *software* – is van grote waarde gebleken in het proces richting toekomstbestendig voetballen.

In nauwe samenspraak met de voetbalverenigingen is hierin al veel bereikt, maar het traject vraagt ook in de komende jaren om voortdurende betrokkenheid, geduld en bestuurlijke sensitiviteit.

Tegelijkertijd brengt de uitgesproken ambitie van de verenigingen, hoewel nadrukkelijk in eerste instantie gericht op onderlinge samenwerking en vertrouwen, ook een mogelijke ruimtelijke component met zich mee. Deze *hardware* raakt aan de eigendomssituatie, indeling en toekomstbestendigheid van de gemeentelijke sportaccommodaties. Hoewel de ruimtelijke dimensie bewust buiten beschouwing is gelaten in de gesprekken om ruimte te laten voor visie- en relatievorming, is duidelijk dat een mogelijk toekomstige fusie of verdere samenwerking ruimtelijke gevolgen kan hebben.

De accommodaties van de voetbalverenigingen zijn grotendeels in eigendom van de gemeente, en een mogelijke herinrichting van het voetbal in Valkenswaard kan de nodige keuzes en investeringen vergen. Daarbij geldt dat de gemeente dit uitsluitend oppakt op verzoek en initiatief van de verenigingen zelf, en dat zij in de tussentijd vooral de beleidsmatige ruimte openhoudt om op termijn in te kunnen spelen op zulke kansen.

De verenigingen hebben uitgesproken dat zij zich bewust zijn van het feit dat een dergelijk traject zorgvuldig en stapsgewijs moet worden doorlopen, en niet over één nacht ijs gaat. Tegelijkertijd vragen zij nadrukkelijk aan de gemeente om bij ruimtelijke planvorming en toekomstige investeringsafwegingen rekening te houden met het nu uitgesproken toekomstperspectief. Afhankelijk van het verloop van het samenwerkingsproces kunnen zich op termijn ruimtelijke kansen voordoen, waarvan het belangrijk is dat deze beleidsmatig en planologisch opengehouden worden.

Een belangrijke voorwaarde die de verenigingen daarbij stellen, is dat de gemeente zich blijft inzetten voor het op peil houden van de huidige sportaccommodaties. Juist omdat het proces van samenwerking en (op termijn) fusie tijd vergt, is het van groot belang dat de dagelijkse sportpraktijk niet onder druk komt te staan. Investerings die nodig zijn om de veiligheid, kwaliteit en functionaliteit van de bestaande voorzieningen te garanderen, dienen in dat licht niet te worden uitgesteld of achterwege gelaten.

In dit verband is het van belang te benadrukken dat het gemeentelijk beleid uitgaat van investeringen in de basisvoorzieningen die een voetbalvereniging in staat stellen te sporten: velden en kleedlokalen. Kantines vallen nadrukkelijk buiten deze basisvoorziening en zijn in principe de verantwoordelijkheid van de verenigingen zelf. Tegelijkertijd geldt dat bij mogelijke toekomstige ontwikkelingen – bijvoorbeeld bij herstructurering van sportparken of gezamenlijke investeringen – de gemeente hierover altijd in overleg zal treden met de betrokken verenigingen. Daarbij wordt het eigendom van de verenigingen volledig gerespecteerd en zorgvuldig meegenomen in de afwegingen. Op die manier blijft geborgd dat ook dit aspect van de sportinfrastructuur in samenspraak, met oog voor de belangen en rechten van de clubs, wordt meegenomen in de gesprekken over de toekomst.

De verenigingen benadrukken daarnaast dat de implicaties van beleid en investeringen zorgvuldig nader beschouwd dienen te worden. Dit gebeurt bij voorkeur in samenspraak met de andere verenigingen, en met inbreng van financieel en juridisch advies. Gezien de eigendomsstructuur van de accommodaties en de mogelijke financiële impact is een dergelijke zorgvuldige benadering essentieel om toekomstbestendige en breed gedragen besluiten te kunnen nemen.

De gemeente wordt daarmee gevraagd om, binnen haar mogelijkheden, twee rollen tegelijk te vervullen: het actief ondersteunen van de verenigingen in hun traject van visieontwikkeling en samenwerking, en het parallel daaraan op verantwoorde wijze – en steeds op verzoek van de verenigingen – omgaan met de fysieke en financiële aspecten van de sportinfrastructuur.

Juist deze combinatie van *software* en *hardware* vormt een belangrijke pijler onder de gedeelde ambitie om te bouwen aan een toekomstbestendig en inclusief sportlandschap in Valkenswaard.

6.2 Langetermijnvoordelen voor de gemeente

Het traject richting toekomstbestendig voetbal vraagt een meerjarige, zorgvuldig gefaseerde ontwikkeling, maar kan op termijn duidelijke voordelen opleveren voor de gemeente, zowel inhoudelijk als financieel. Wanneer de samenwerking tussen de verenigingen verder vorm krijgt en mogelijk toewerkt naar intensievere samenwerking of een fusie, ontstaat de kans om sportinfrastructuur efficiënter en duurzamer in te richten. In plaats van onderhoud, instandhouding en vervangingsinvesteringen over vier afzonderlijke locaties te verdelen, kan zo toe gewerkt worden naar geconcentreerde, kwalitatief hoogwaardige accommodaties. Dit draagt bij aan een doelmatiger inzet van middelen en een robuuster sportaanbod voor alle inwoners.

Een grotere of meer gezamenlijke vereniging kan bovendien zorgen voor een sterkere organisatie, een breder vrijwilligersnetwerk en meer maatschappelijke betrokkenheid. Een vereniging met meer schaal kan effectiever bijdragen aan gemeentelijke doelstellingen op het gebied van jeugdparticipatie, vitaliteit, sociale cohesie en inclusie.

Voorbeelden zijn het verbinden van sport met onderwijs, welzijn en jeugdzorg, het organiseren van laagdrempelige beweegprogramma's en het creëren van een veilige en stimulerende omgeving voor kinderen en jongeren. Deze voordelen zijn alleen haalbaar als de verenigingen zelf kiezen voor verdere samenwerking.

Daarnaast kan een gezamenlijke beweging van de voetbalverenigingen bijdragen aan een cultuurverandering in de lokale sportsector, waarin samenwerking en gedeeld eigenaarschap centraal staan. Voor de gemeente betekent dit een positie als partner en facilitator in plaats van uitsluitend financier of probleemoplosser. Door vanaf het begin betrokken te blijven, op initiatief van de verenigingen, kan de gemeente invloed uitoefenen op een ontwikkeling die potentieel structurele maatschappelijke en financiële meerwaarde biedt.

De weg naar deze mogelijke meerwaarde vraagt tijd, vertrouwen en wederkerigheid. Besluitvorming vindt zorgvuldig plaats, in samenspraak met de verenigingen en met inbreng van financieel en juridisch advies waar nodig, zodat keuzes toekomstbestendig, breed gedragen en rechtmatig tot stand komen.

7. Eigendom, aanbevelingen en vervolgstappen

De uitgesproken ambitie van de voetbalverenigingen in Valkenswaard vormt een belangrijke mijlpaal in de ontwikkeling richting een toekomstbestendig en duurzaam sportlandschap. Het feit dat deze beweging vanuit de verenigingen zelf komt, onderstreept hun eigenaarschap en maatschappelijke betrokkenheid. Tegelijkertijd is het van belang dat dit proces niet vrijblijvend is: het vraagt om doorontwikkeling, ondersteuning en een zorgvuldig samenspel tussen verenigingen en gemeente.

De verenigingen hebben nadrukkelijk aangegeven in de lead te willen zijn en blijven bij het vormgeven van hun onderlinge samenwerking. Zij doen dit met oog voor hun eigen achterban, verenigingscultuur en de noodzaak van vertrouwen opbouwen in een gefaseerd proces. De gemeente erkent deze positie en respecteert het tempo en de afwegingen van de besturen. Tegelijkertijd wil zij – vanuit haar rol als beleidsmaker (op initiatief van de verenigingen) en publieke partner – ondersteuning bieden waar dit gewenst en gepast is.

In lijn met de Kadernota Beweging en Sport neemt de gemeente hierbij een faciliterende en, indien nodig, regisserende rol op zich, zonder de autonomie van de verenigingen te ondermijnen.

7.1 Eigendom en eigenaarschap van de verenigingen

Hoewel samenwerking tussen de Valkenswaardse voetbalverenigingen centraal staat in dit beleidsstuk, staat dit los van de eigendomspositie van de afzonderlijke clubs. Voorbeelden zoals de gronden van VV De Valk en de kleedlokalen van SV Valkenswaard maken duidelijk dat het eigendom bij de verenigingen zelf ligt en dat zij hierin de volledige

regie behouden. Het is nadrukkelijk aan de verenigingen om te bepalen óf en op welke wijze zij met hun eigendommen willen omgaan.

Daarom geldt dat iedere mogelijke vervolgstap met een ruimtelijke component en op initiatief van de verenigingen zelf, uitsluitend kan plaatsvinden wanneer de betreffende vereniging dit zelf besluit en dit zorgvuldig is goedgekeurd door de Algemene Ledenvergadering (ALV), conform de statuten.

Tevens geldt dat in geval van ontwikkelingen met een ruimtelijke component juridisch zorgvuldig moet worden uitgezocht welke stappen vereist zijn en welke voorwaarden hierbij in acht moeten worden genomen.

Voor VV De Valk is het van belang dat haar eigendomspositie nadrukkelijk wordt erkend en benoemd. Bij een eventuele fusie of andere ontwikkeling met een ruimtelijke component (op initiatief van de verenigingen zelf) geldt dat over eigendommen uitsluitend door de vereniging zelf kan worden besloten. Daarbij zijn statutaire en juridische procedures leidend en dient de besluitvorming altijd zorgvuldig en transparant te verlopen. Dit betekent dat een afzonderlijk proces nodig is binnen de vereniging, waarbij ook juridisch en financieel advies wordt betrokken om rechtmatigheid, draagvlak en zorgvuldigheid te waarborgen.

Daarbij willen de verenigingen benadrukken dat hun besturen handelen conform de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR). Dit betekent dat besluitvorming uiterst zorgvuldig dient te gebeuren, met een centrale rol voor de ALV, zeker wanneer het financiële of juridische consequenties betreft. Voor VV De Valk speelt een bijzonder belang: zij is de enige vereniging die eigenaar is van grond (ca. 24.000 m²), wat zowel een substantiële financiële als emotionele waarde vertegenwoordigt. Deze eigendomspositie heeft directe betekenis voor de locatiekeuze en vereist om die reden extra zorgvuldige besluitvorming door de leden.

Deze waarborging van autonomie en eigendomsrecht vormt een essentiële randvoorwaarde voor vertrouwen in het samenwerkingsproces. Het maakt dat de gemeente haar rol kan blijven vervullen als partner en facilitator, zonder in te grijpen in de kern van de verenigingsdemocratie.

Juist door deze scheiding tussen samenwerking enerzijds en eigendom anderzijds wordt geborgd dat de verenigingen zelf in the lead blijven, en dat vervolgstappen alleen plaatsvinden wanneer zij daar zelf achter staan en expliciet draagvlak hebben gecreëerd binnen de eigen achterban.

7.2 Aanbevelingen en vervolgstappen

In lijn met het gemeentelijk sportbeleid en in nauwe samenspraak met de betrokken voetbalverenigingen, is een aantal uitgangspunten geformuleerd dat richting kan geven aan een toekomstbestendige ontwikkeling van de voetbalinfrastructuur in Valkenswaard.

Deze uitgangspunten beogen een evenwichtige rolverdeling tussen gemeente en verenigingen en dragen bij aan het versterken van het sportklimaat in de gemeente:

1. Erkenning van de initiatiefkracht van verenigingen

Er wordt belang gehecht aan het erkennen en ondersteunen van de voortrekkersrol die de verenigingen zelf nemen in het proces van samenwerking. Hierbij is het uitgangspunt dat verenigingen de ruimte krijgen om in eigen tempo en volgorde vervolgstappen te zetten, met voldoende gelegenheid voor afstemming binnen hun eigen achterban. De verenigingen behouden daarbij nadrukkelijk de regie over het proces; de gemeente vervult een rol die primair faciliterend en ondersteunend van aard is.

In dit kader hechten de verenigingen eraan te benadrukken dat besluitvorming altijd zorgvuldig en conform de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) plaatsvindt. Dit houdt in dat de besturen hun achterban consulteren en de Algemene Ledenvergadering (ALV) een centrale rol heeft, met name wanneer het gaat om besluiten met financiële consequenties. Op deze manier wordt gewaarborgd dat keuzes breed gedragen worden en dat de verenigingen hun verantwoordelijkheid op een rechtmatige en zorgvuldige manier invullen.

2. Behouden van een stimulerende en verbindende gemeentelijke rol

De gemeente blijft, waar gewenst en op uitnodiging van de verenigingen, een rol vervullen als verbindende en faciliterende partner.

Deze rol omvat onder meer het beschikbaar stellen van beleidsmatige expertise, het ondersteunen bij procesmatige vraagstukken en het bevorderen van onderlinge samenwerking binnen het sportlandschap.

3. Beschikbaar stellen van middelen voor onafhankelijke procesondersteuning

Om de verenigingen adequaat te kunnen ondersteunen in het structureren van hun samenwerking, wordt geadviseerd financiële middelen beschikbaar te stellen voor externe en onafhankelijke procesbegeleiding.

Deze ondersteuning sluit aan bij de ambities uit de Kadernota Bewegen en Sport, zoals het versterken van de organisatiekracht en het toekomstbestendig maken van het sportaanbod.

4. Borgen van continuïteit in onderhoud en investeringen in bestaande sportvoorzieningen

Gezien de tijd die het samenwerkingstraject vergt, is het van belang om in de tussentijd te blijven investeren in de huidige sportaccommodaties. Noodzakelijke, objectief onderbouwde onderhouds- en investeringsopgaven dienen doorgang te

vinden om zowel het sportplezier van gebruikers als het draagvlak voor het proces te waarborgen.

5. Ruimtelijke flexibiliteit behouden in toekomstige planvorming

Hoewel het huidige traject nog geen concrete ruimtelijke keuzes vergt, is het raadzaam om in toekomstige beleidsvorming voldoende ruimte open te houden voor eventuele clustering of herstructurering van sportvoorzieningen. Daarmee blijft beleidsmatige flexibiliteit gewaarborgd, zonder het organische proces binnen de verenigingen te verstoren.

6. Versterken van de gemeentelijke regierol waar gepast

Tot slot wordt geadviseerd om als gemeente waar nodig de regierol op gepaste wijze in te vullen. Dit betekent: betrokken blijven bij het proces, actief verbindingen leggen waar dit meerwaarde heeft, en alert blijven op het bredere publieke belang. De gemeente is hierbij geen eigenaar van het proces, maar een bondgenoot die toeziet op de maatschappelijke waarde van sport en bewegen.

7. Bereidheid tot investering bij ruimtelijke kansen

Indien in de toekomst – voortvloeiend uit de samenwerking tussen verenigingen, de behoefte ontstaat aan herinrichting, inbreiding of realisatie van een gezamenlijke sportaccommodatie, wordt geadviseerd dat de gemeente zich bereid toont om hierin te investeren. Deze bestuurlijke bereidheid fungeert, zoals door de verenigingen zelf is aangegeven, als een belangrijke stimulans om vervolgstappen te overwegen en daadwerkelijk te zetten. Het geeft vertrouwen en perspectief in een traject dat vraagt om durf, zorgvuldigheid en lange adem. Op die manier blijft de gemeente een betrouwbare partner in het vormgeven van een toekomstbestendig en duurzaam sportlandschap in Valkenswaard.

8. Erkenning van eigendom en zorgvuldige besluitvorming

De verenigingen hechten eraan dat hun eigendom en vermogen bij een eventuele samenwerking of fusie uitdrukkelijk worden erkend en meegenomen in de besluitvorming. Vanuit hun statuten is het van belang dat eventuele overdracht of bestemming van eigendommen afzonderlijk wordt goedgekeurd door de Algemene Ledenvergadering (ALV), los van het besluit tot verdere samenwerkingsvormen.

Door deze procedure te volgen, blijft het eigendom van de verenigingen gewaarborgd en vindt besluitvorming plaats op een transparante en gedragen manier. Dit ondersteunt het vertrouwen van de verenigingen in het fusieproces en stelt de gemeente in staat haar rol als partner en facilitator te vervullen, zonder de autonomie van de verenigingen te beïnvloeden.

9. Respecteer verschillen in tempo en uitgangspunten

RKVV Dommelen neemt deel vanuit het perspectief van samenwerking op onderdelen, zonder commitment aan de stip op de horizon die de andere verenigingen wel onderkennen. De vereniging volgt haar eigen tempo en manier van samenwerking, met nadruk op het opbouwen van onderling vertrouwen, gelijkwaardigheid en behoud van eigen clubstructuur, identiteit en cultuur. De verenigingen blijven zelf in de lead bij het bepalen van hun toekomst. De gemeente ondersteunt of faciliteert alleen waar dit door de clubs wordt gedragen en voegt daar waarde toe, zonder de autonomie van de vereniging te beperken. Deze aanpak draagt bij aan een zorgvuldig en gefaseerd proces.